

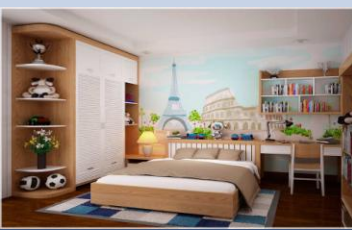
Môn: TỐI ƯU HÓA TRONG KỸ THUẬT

GV: TS Quách Văn Thiêm

ĐT: 0934.144.256

Khoa Cơ khí chế tạo máy

Chương 1

NHỮNG KHÁI NIỆM CƠ BẢN VỀ TỐI ƯU HÓA

I. ĐỊNH NGHĨA VÀ Ý NGHĨA CỦA CÁC THUẬT NGỮ

II. MỘT SỐ KHÁI NIỆM VỀ GIẢI TÍCH VÀ ĐẠI SỐ

Khoa Cơ khí chế tạo máy

1. TỐI ƯU

Tối ưu là gì?

Tối ưu là tốt nhất

Làm sao để biết được đó là tốt nhất?

➤ Chúng ta phải sử dụng phép so sánh

Để so sánh chính xác phụ thuộc vào gì?

➤ Số lượng sự vật hiện tượng đem so sánh

2. TỐI ƯU HÓA

Tối ưu hóa là gì?

Tối ưu hóa là làm tốt hơn

2. TỐI ƯU HÓA

Để tác động có hiệu quả nhất cần biết điều gì?

- Mục tiêu mong đợi
- Các yếu tố ảnh hưởng tới mục tiêu
- Phạm vi ảnh hưởng của sự vật

I. ĐỊNH NGHĨA VÀ Ý NGHĨA CỦA CÁC THUẬT NGỮ

2. TỐI ƯU HÓA

Đánh giá một sự vật hiện tượng cần dựa vào?

Sau 15 năm

3. BÀI TOÁN TỐI ƯU

Bài toán tối ưu gồm những gì?

$$\langle 1 \rangle f(x) = \sum_{j=1}^n c_j x_j \rightarrow (\min) \quad \max$$

$$\langle 2 \rangle \sum_{j=1}^n a_{ij} x_j (\geq, \leq, =) b_i, i = 1 : m$$

$$\langle 3 \rangle x_j (\geq, \leq, \text{tùy ý}, 0), j = 1 : n$$

1. Hàm mục tiêu

2. Hàm ràng buộc (hàm ĐK)

3. Ràng buộc phụ

4. PHÂN LOẠI BT TỐI ƯU HÓA

Tại sao phải phân loại BTTU?

- Để quá trình thực hiện được dễ dàng và thuận lợi

Phân loại BTTU dựa vào đâu?

- Vào hàm mục tiêu
- Vào hàm ràng buộc
- Vào buộc phụ

I. ĐỊNH NGHĨA VÀ Ý NGHĨA CỦA CÁC THUẬT NGỮ

4. PHÂN LOẠI BT TỐI ƯU HÓA

Vậy có mấy loại bài toán tối ưu?

- BTQH tuyến tính
- BTQH Phi tuyến
- Quy hoạch động
- Quy hoạch tham số
- Quy hoạch rời rạc
- Quy hoạch TT đa mục tiêu

II. MỘT SỐ KHÁI NIỆM VỀ GIẢI TÍCH LỜI VÀ ĐẠI SỐ

1. KHÔNG GIAN VÉC TƠ

- Định nghĩa không gian Véc tơ là gì?
- Hai véc tơ được gọi là bằng nhau khi nào?
- Nhân một số thực với véc tơ như thế nào?

II. MỘT SỐ KHÁI NIỆM VỀ GIẢI TÍCH LỜI VÀ ĐẠI SỐ

1. KHÔNG GIAN VÉC TƠ

- Các véc tơ gọi là độc lập tuyến tính khi nào?
- Tích vô hướng của 2 véc tơ là gì?
- Độ dài của 1 Véc tơ là gì?

II. MỘT SỐ KHÁI NIỆM VỀ GIẢI TÍCH LỜI VÀ ĐẠI SỐ

2. ĐƯỜNG THẲNG, MẶT PHẲNG, SIÊU PHẲNG

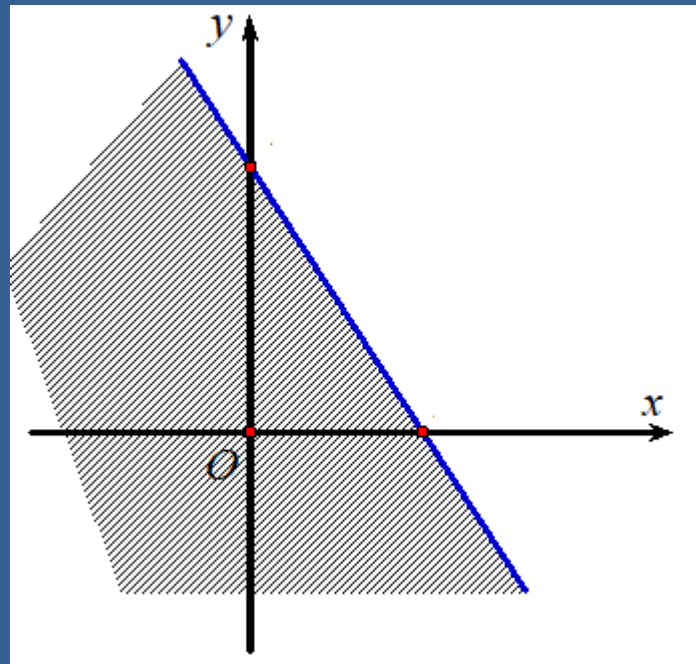
▪ Đường thẳng

➤ $Ax + By = C$

xác định đc 1 đường thẳng

➤ $Ax + By \leq C$

xác định đc 1 nửa mặt phẳng

II. MỘT SỐ KHÁI NIỆM VỀ GIẢI TÍCH LỜI VÀ ĐẠI SỐ

2. ĐƯỜNG THẲNG, MẶT PHẲNG, SIÊU PHẲNG

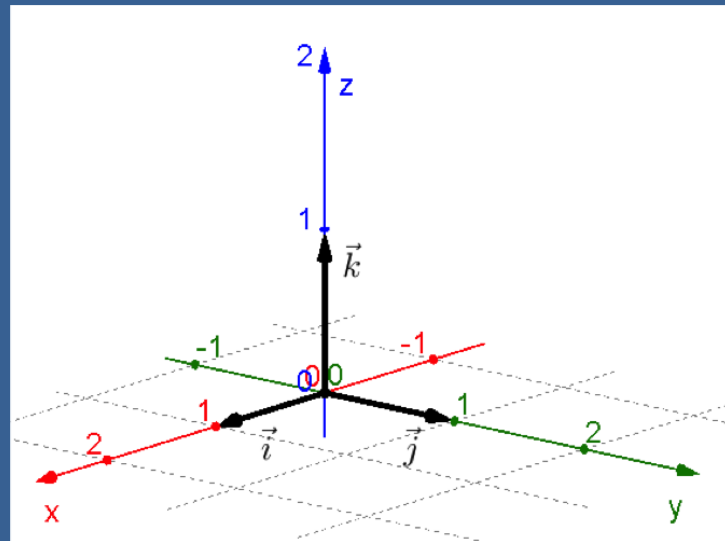
■ Mặt phẳng

➤ $Ax + By + Cz = D$

xác định đc 1 mặt phẳng

➤ $Ax + By + Cz \leq D$

XĐ đc 1 nửa không gian 3 chiều

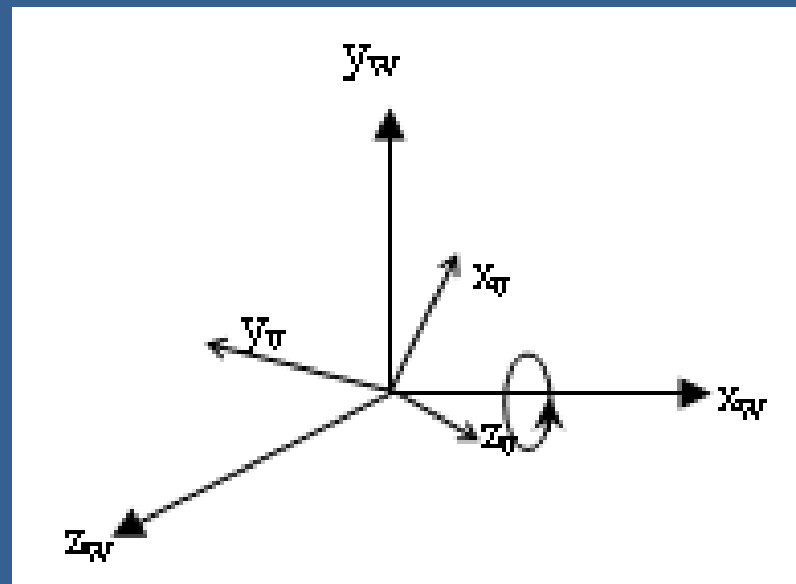

II. MỘT SỐ KHÁI NIỆM VỀ GIẢI TÍCH LỜI VÀ ĐẠI SỐ

2. ĐƯỜNG THẲNG, MẶT PHẲNG, SIÊU PHẲNG

■ Siêu phẳng

- $A_1x_1 + A_2x_2 + \dots + A_nx_n = B$
xác định đc 1 Siêu phẳng
- $A_1x_1 + A_2x_2 + \dots + A_nx_n \leq B$
XĐ đc 1 nửa không gian
nhiều chiều

II. MỘT SỐ KHÁI NIỆM VỀ GIẢI TÍCH LỜI VÀ ĐẠI SỐ

3. MA TRẬN

■ Ma trận là gì?

- Là một bảng chữ nhật gồm có m hàng và n cột ($m \times n$)
- MT hình vuông là MT có hàng bằng cột ($n = m$)
- MT chuyển vị có các cột của nó là các hàng tương ứng của ma trận ban đầu

$$A = \begin{pmatrix} a_{11} & a_{12} & \dots & a_{1n} \\ a_{21} & a_{22} & \dots & a_{2n} \\ \dots & \dots & \dots & \dots \\ a_{m1} & a_{m2} & \dots & a_{mn} \end{pmatrix}$$

$$A = \begin{pmatrix} -4 & 1 \\ 3 & 0 \\ 2 & 7 \end{pmatrix} \text{ thì } A' = \begin{pmatrix} -4 & 3 & 2 \\ 1 & 0 & 7 \end{pmatrix}$$

2. MA TRẬN

▪ Tính chất của ma trận

- Khi nào hai ma trận được gọi là bằng nhau?
- Tổng hai ma trận
- Tích hai ma trận
- Nhân ma trận với 1 hằng số

II. MỘT SỐ KHÁI NIỆM VỀ GIẢI TÍCH LỜI VÀ ĐẠI SỐ

3. ĐỊNH THỨC

- Định thức cấp 2: ứng với ma trận vuông cấp 2

$$\Delta = \begin{vmatrix} a_{11} & a_{12} \\ a_{21} & a_{22} \end{vmatrix} = a_{11} \cdot a_{22} - a_{12} \cdot a_{21}$$

- Định thức cấp 3: ứng với ma trận vuông cấp 3

$$\Delta = \begin{vmatrix} a_{11} & a_{12} & a_{13} \\ a_{21} & a_{22} & a_{23} \\ a_{31} & a_{32} & a_{33} \end{vmatrix} = a_{11} \cdot a_{22} \cdot a_{33} + a_{12} \cdot a_{23} \cdot a_{31} + a_{13} \cdot a_{21} \cdot a_{32} - (a_{13} \cdot a_{22} \cdot a_{31} + a_{11} \cdot a_{23} \cdot a_{32} + a_{12} \cdot a_{21} \cdot a_{33})$$